

GAZETA KRAKOWSKA

Nr. 103.

W NIEDZIELĘ DNIA 23. GRUDNIA 1804.

Z Wiednia d. 15. Grudnia.

Z okazji obchodzonej na d. 8 t. m. wioskopnej uroczystości dla stolicy Wiednia, z powodu przybrania godności dziedzicznego Cesarza Austrii przez Najjaśniejsze Cesarza Jmć postawione zostały z zarządzenia tutejszego magistratu przy obu fontanach na Grabenie dwa metalowe posągi, lane przez sławnego C. K. radeę i profesora Marcina Fischera, wyobrażające postawy jak dawniejsze kamienne S. Jozefa i Leopolda. Anioł pokazuje oycu wychowania zbawiciela na papierze pochodzącego z królewskiego rodu Dawida, inny znowu pokazuje pobożnemu margrabi rys zbudowanego przez niego klasztoru (XX. kanoników regularnych Lateraneńskich) w Klosterneuburg. Rzetelność wyrazu i sztuczna robota jest od znających się na tej sztuce dziwna i chwalona, i słusznie te dwa posągi policzyć można pomiędzy ozdobami sztuki, któremi ta stolica bywa corocznie przyozdabiana. Na równą zasługą pochwałę znajdujące się na podnożku metalowe płasko-rzeźby, z których pierwsza wystawia pokazanie się Anioła we śnie, druga odkrycie wiszącego na drzewie przy Klosterneuburg kwefu. Dwie brakujące jeszcze płasko-rzeźby, których sztukmistrz żadnym sposobem nie mógł na ten

czas wygotować, ale niebawnie nastąpią, będą zapewne równie piękne i pochwaty godne.

J. C. K. usiłujący zawsze zaprowadzić jednolitość w odbywaniu każdego rodzaju publicznych interesów, raczył przez nadworny wyrok pozwolić bywшему magistratowemu radcy i syndykowi Klosterneuburga, Mateuszowi Zyg: Rizey, stosownie do jego prośby dawać lekcye przy tutejszej szkole głównej o odbywaniu politycznych, ekonomicznych i cywilno-kryminalnych interesów podług podanego od niego planu.

J. C. K. Mość rozkazał najsławniejszemu wytwórcy nową nadworną i stanową drukarnią, dla drukowania nadwornych i stanowych pism, i tej drukarni mianował dyrektorem drukarza i zięgarza Jozefa Wincentego Degena.

J. C. K. Mość raczył przez nadworny swój wyrok pod d. i p. m. nadać najsławniejszemu prawemu examinowanemu aptekarzowi, Antoniemu Wirth, na założenie nowej apteki na Dorotheerhofe, podług własnej jego ofiary, że wszystkiemu tutejszemu subalternom i poniższym C. K. urzędnikom wydawać będzie lekarstwa czwartą częścią taniej od terazniejszej tary.

Właściciel posiadłości w Bergheimie,

Franciszek Steinhäuser, darował z patriotycznej ochoty znówu obligacyę stanów na 50 ryń. i 20 łacow ziemniaków dla dwóch pierwszych regimentów Klebeka i Staina. Z podobnegoż patriotycznego zapędu otrzymał dom edukacyjny regimentu Deutschmeistera 36 ryń. od traktjera na Wienerneustadt, michała Böhma. Parafia Bergkirchen w Mühlviertel dała szpitalowi regimentu Klebeka 12 ryń. Arcy Xiążę Jmć Karol, któremu o tych ofiarach, jako ministrowi wojny, doniesiono, raczył dawcom swoje ukontentowanie oświadczyć i czyny ich publiczności oznajmić.

Arcy Xiążę Jmć Rudolf postać C. K. akademii pięknych kunsztów własnoręczny rzetelny i gustowny rysunek *Madonna della Seggiola* Rafaela, przez swego rysownika i członka tej akademii Kolla, na dowód swej miłości do kunsztów i szacunku do narodowej szkoły kunsztów. Akademia wywdzięczając się za tak miły dar mianowała go na posiedzeniu d. 14 jednomyślnie swoim honorowym członkiem,

W obu Galcyach zaszczepiono od d. 15 Czerwca do 31 Grudnia 1803 w przeciągu 6 miesięcy 65,256 dzieciom krowią ospę. Zważając wielorakie trudności, jakie zachodziły w okolicach nie obeznanych jeszcze z tym zbywnym środkiem, słusznie dziwić się należy, że tak daleko posunięty został. Naywyższy rząd krajowy znając te trudności i zawady, został zagniony do wynadgrózenia osób, które się wtem szczepieniu szczególnież zastużyły, i tak wyznaczone dawniej na ten koniec od J. C. K. Mci najtęskawiej 1000 ryń. podzielił w następującym sposobie: Kameralny chirurg Urban w Przemyślskim cyrkule, który 2275 dzieciom krowią ospę zaszczepił, otrzymał 150 ryń. Takież summy otrzymali chirurgowie: Cyiurehich, który 1964, Pogurski, który 1310, oba w Jarosławskim

cyrkule i Lubelski w Zamoyskim cyrkule, który 1800 dzieciom zaszczepił. Czterech otrzymali nadgrody po 100 ryń. jako to: cyrkularny chirurg Schwarz w Jarosławskim cyrkule, który 1672 dzieciom, lekarz Aslinan w Kieleckim cyrkule, który 1660 dzieciom, cyrkularny Kielecki chirurg Wliczek, który 1632 dzieciom i nakoniec lekarz Balany w Olkuskim dystrykcie, który 1395 dzieciom krowią ospę zaszczepił. Procz tych odebrały jeszcze następujące osoby pochwałę i zalecone zostały J. C. K. Mści. W Zamoyskim cyrkule samteyszy cyrkularny lekarz Proske, Pani Grzemska, z domu hrabina Stądnicka, P. Devali, Pan Bielski, Pan Dub, P. Cylogowski; w Przemyślskim cyrkule: cyrkularny lekarz Hanke, P. Porodyński i grecko-katolicki dziekan Dychdalewicz; w Sandeckim cyrkule: Pisarz dobr Dobrawy &c. Czenez; w Kieleckim cyrkule: bywaszy tymczasowy olkuskij lekarz Mitscha, cyrkularny chirurg Sobazy i prywatny chirurg Zing; w Radomskim cyrkule: lekarz Mofling; w Siedleckim cyrkule: regimentowy lekarz Reinold, za swoje bezpłatne szczepienie; w Lwowskim cyrkule: Pleban X. Lucas u S. Antoniego, i Grodecki kameralny chirurg; w cyrkule Zaleszczyckim: lekarz Zach. Kosiński; w Tarnopolskim cyrkule: Sbarski chirurg Reinsberger i cyrkularny lekarz Fischer; w Rzeszowskim cyrkule dominija Łancut, Tyczyn, Przeworsk, Ieżansk, Dzikow i Głogow; daley Rzeszowski pleban i dziekan X. Ryszewicz, Słoczewski pleban X. Skibiński, Swiczowski X. Nawrocki, Przeworski dziekan X. Rieniaczek i cyrkularny lekarz Oerther w Stanisławowskim cyrkule: cyrkularny lekarz Stochowski, XX. Jakubowicz i Dychdalewicz, Mandataryusz Jordan i woyci z Radcy, Starołyca, Kreczewia, Opryszowcow, Czuchalusi i Knichnina; Na Buko-

winie mieyski chirurg Werbtz; w Brze-
 Źaskim cyrkule: Dominia Wiktorowka,
 Kalno, Lylatyn, Telasz, Szeparow, Koso-
 wa i Kochincha; w Tarnowskim cyrkule:
 Wszystkie tamteysze Duchowieństwo, hrabia
 Stadnicki; w Krakowskim cyrkule: cyrkular-
 ni lekarze Neuhauser i Ronolter, chirurgzy
 Pöhl, Kamiński i Schneider; w Lubelskim
 cyrkule nakoniec: bywszy Józefowski cyr-
 kularny lekarz Mastal e.

Z Paryża d. 30. Listopada.

Cesarzowa wyjechała d. 28 Listopada z
 rana z Fontenebleau, a przybyła tu o godzinie 3
 po południu. Siedziaty z nią w powozie ho-
 norowa dama Pani Rochefoucauld i patacowa
 dama Pani d'Arberg. Tegoż dnia wyiechali z
 Fontenebleau o godzinie 2 po południu w ie-
 dnym powozie Cesarz z Papieżem i przybyli
 tu o godzinie 8 w wieczor. Oyciec S. wypo-
 czywał cały następny dzień w swoich poko-
 iach. Czas dniowy jest u niego jednakowo
 podzielony. W staie przed switem, modli
 się i rozmyśla do godziny 10. O tym czasie
 przychodzą dopiero do niego jego domowni-
 cy. P. Viry szambelan cesarski, P. de Lucay
 pierwszy patacowy prefekt i P. Darosnel ko-
 niuszcy odbywają u niego obowiązki swoich u-
 rzędow. Zajął tu pawilon Flory w pałacu
 Tuillery, który dla niego urządzony został.
 Za przybyciem tu jego uderzono przy wy-
 strzałach z armat w wielki dzwon u Panny Ma-
 ryi i po innych kościołach.

Dzisiejszy Monitor nmieszcza przepis
 jak Papież będzie poiutrze podczas koronacyi
 w kościele Panny Maryi przyjmowany, i
 obrządek namaszczenia i koronacyi Cesarza w
 53 artykułach.

1) Papież wyiedzie o godzinie 9 z rana,
 a Cesarz o 10 z Tuillery. 2) Wystrzał arma-
 tni oznaymi o wyieździe Cesarza, a drugi o
 przybyciu do arcybiskupiego pałacu. 3) Na

dwie godziny przed iego przybyciem wszyst-
 kie ciała i urzędnicy na koronacyą wezwani
 zajmą w kościele Panny Maryi swoje miey-
 sca. 4) Nim Cesarz ubierze się i przybierze
 znaki swey dostojności w arcybiskupim pałacu,
 odbędzie Papież zwykłe modlitwy. 5) Patacowe
 damy, dworscy urzędnicy i damy
 Xiążąt i Xźniczek, którzy nie poydą razem z
 niemi do kościoła, udadzą się z arcybiskupie-
 go pałacu do przeznaczonych dla siebie lożow
 w kościele. 6) Skoro Cesarz przywdzieie Ce-
 sarskie ozdoby, uda się przez galeryą z ar-
 cybiskupiego pałacu do wielkich drzwi kościo-
 ła, przy których przyyną go kardynali, ar-
 cybiskupi i biskupi.

Orszak z arcybiskupiego pałacu poydzie
 7) w następującym porządku do kościoła, ze-
 stawiając za każdą grupą 10 krokow przedzia-
 ła: odzwierni po 4 razem; zbrojni heroldo-
 wie po 2 razem; szef zbroynnych heroldow;
 paziowie po 4 razem; adiunkci obrzędow;
 mistrzowie obrzędow; W. mistrz obrzędow;
 marszałek Serrurier, niosąc pierścień Cesarzo-
 wey na wezgłowiu; Marszałek Moncey, nio-
 sąc koszyk, w którym się składa płaszcz Ce-
 sarzowey; Marszałek Murat, niosąc na wez-
 głowiu koronę Cesarzowey; po prawey i le-
 wey ręce tych 3 wielkich urzędnikow idą
 szambelani lub koniuszowie Cesarzowey. Tu
 postępuje sama Cesarzowa w płaszczu, jednak
 bez pierścienia i korony; Xźniczki trzymają
 iey płaszcz; obok iey z prawey i lewey stro-
 ny idą pierwszy koniuszcy i pierwszy szam-
 belan Cesarzowey zaraz za pierwszą Xźnicz-
 ką trzymającą płaszcz, Xźniczek zaś płaszcz
 trzymają po jednym z ieb urzędnikow domo-
 wych; po nich następują dama stanu i dama
 ubioru Cesarzowey. Zanlemy idą marszałek
 Kellerman, niosąc koronę Karola W.; marsza-
 łek Perignon, niosąc berło; marszałek Lefebr
 niosąc młecz tegoż monarchy; marszałek Ber-

nadotte, niosąc kołnierz cesarski; półkownik Cesarzową staną Xżęta; za Xżęciami 8 jenerał Beauharnois pierścień cesarski; marszałek Berthier jabłko państwa; W. Podkomorzy koszyk, w którym się płaszcz cesarski WW. urzędników trzymających pierścienie, korona &c. Cesarzowej. 15) Gdy Cesarstwo Jchmość zasiądą swe miejsca, staną Wisley urzędnicy trzymający insygnia Karola Wielkiego na pierwszym stopniu ołtarza. 17) Jak tylko Cesarstwo Jchmość do chóru wniydą, zeydzie Papież z swego tronu, uda się przed ołtarz, i zanuci *Przyjdź Duchu Święty*. 18) Podczas tego hymnu odmówią Cesarstwo Jchmość swoje modlitwy i powstaną. Arcykanclerz państwa uda się po prawey stronie do Cesarza, schyli się przed ołtarzem i Cesarzem, zbliży się tyle do Cesarza, że mu ten będzie mógł oddać rękę sprawiedliwości, cofnie się po prawey nie odwracając twarzy ani od ołtarza, ani od Cesarza i stanie przed W. podkomorzym. Toż samo uczyni arcypodskarbi państwa, odbierze berło i stanie między arcykanclerzem i W. podkomorzym. Po nim odbierze W. Elektor koronę, stanie po prawey arcykanclerza; W. urzędnik, który ma trzymać kołnierz, zbliży się do W. podkomorzego, który go odepnie i iemu odda. Potem zbliżą się W. podkomorzy i W. koniuszy odepną płaszcz i rozłożą go na koszykach i staną na swoich miejscach. Nakoniec zbliży się W. hetman; Cesarz odda mu swoją szpadę i stanie z nią po lewey ręce W. elektora. Toż samo dzieje się z insygniami Cesarzowej. 19) Powyżsi urzędnicy państwa złożą wszystkie insygnia tak Cesarza, iako i Cesarzowej na ołtarzu. 20) Jak tylko Papież odśpiewa *Przyjdź Duchu Święty*, uczyni Cesarzowi zapytanie: *Prosterisne &c.* Cesarz kładąc obie ręce na Ewangelię, którą mu W. iatmużnik poda, odpowie *Prosterisne*! 21) Spiewane będą modlitwy i litanie, podczas których Cesarstwo Jchmość siedzą na mętych tronach, i w ten czas tylko ugał kolana, Xiążąt W. Podkomorzy i W. Koniuszy. Za

kiady Papież śpiewać będzie 3 wiersze: *ut hunc Famulum tuum &c.*

Namaszczenie.

22) W. iatmużnik Francyi, pierwszy fran: kardynał arcybiskup, najstarszy arcybiskup fran. i biskup udadzą się do Cesarstwa Jchmość, ukłonią się nisko i zaprowadzą ich po namaszczenie do podnożka ołtarza. Nikt tam za nimi nie idzie. 23) Cesarstwo Jchmość ukłęką na poduszkach. 24) Papież namaści Cesarza i Cesarzową w 3 miejscach na głowie i obu rękach. 25) Ciż sami kardynałowie odprowadzą Cesarstwo Jchmość na dawne miejsce. 26) Namaszczenie Cesarza obetrze W. podkomorzy na małym tronie i odda chusteczkę W. iatmużnikowi, a Cesarzowej dama stanu i odda chusteczkę iatmużnikowi Cesarzowej. 27) Papież zaczena tym czasem Mszą S.

Koronacya.

28) Papież poświęca koronę i inne insygnia, potem odbywa modlitwę. Cesarstwo Jchmość siedzą przez ten czas na małym tronie. 29) Po poświęceniu udadzą się znowu Cesarstwo Jchmość do podnożka ołtarza. Arcykanclerz państwa, arcy podskarbi, W. podkomorzy i W. koniuszy stają za Cesarzem. 30) Oddanie Cesarzkich insygniów nastąpi w następującym porządku: Pierścień, szpada, płaszcz, ręka sprawiedliwości, berło, korona. Przy każdym odbywa Papież modlitwę. 31) Oddanie insygniów Cesarzowej nastąpi w następującym porządku: Pierścień, płaszcz, korona. Cesarzowa otrzyma koronę klęcząc, którą Jey Cesarz na głowę wdaicie. 32.) Papież podnieś się z swego siedzenia i zaprowadzi przy asystencyi kardynałów Cesarza i Cesarzową do wielkiego tronu. 33) Cesarzowej towarzyszą od ołtarza do wielkiego tronu Xiężniczki i Jey urzędnicy, którzy za tronem staną. 34) Cesarza otaczają Xiążęta i WW. urzędnicy, niosą przed nim insygnia Karola W. i

iego, on sam trzyma w ręce berło i rękę sprawiedliwości. 35) Papież z kardynałami odprowadza Cesarza aż do wielkiego tronu. 36) Gdy Papież wniydsie na tron, Cesara usiądzie i gdy każdy u tronu swoje zajmie miejsce, zasuci Papież modlitwę: *In hoc Imperii solio.* Po tey modlitwie całuje Papież Cesarza w policzek, obraca się do stojących naokoło i woła donośnym głosem: *Vivat Imperator in aeternum!* (Niech żyje Cesarz na zawsze!) Przytomni odpowiadają: *Niech żyje Cesarz i Cesarzowa!* 37) Papież będzie odprowadzony do swego tronu. 38) Jak tylko Papież zniydsie z tronu Cesarzkiego, staną paziowie na jego stopniach. 39) Miejsca około tronu idą w następującym porządku: Cesarz na tronie, niżej stopniem po prawey ręce Cesarzowa na krześle; niżej stopniem poprawey Cesarzowej Xiężniczki na stołkach; po lewey stronie Cesarza i dwiema stopniami niżej oba Xiążęta, a lewey ich oba WW. urzędnicy państwa; za Cesarzem reszta WW. urzędników. 40) Papież zanuci *Te Deum* i koarynuie Mszą S. 41) Po odczytaniu Ewangelii przynosi ją W. iatmużnik do pocałowania obojgu Cesarstwa Jchmość. 41) W. mistrz obrzędów uwiadomi głębokim ukłonem Najjaśniejszych Cesarstwa Jchmość, żeby się udali na offiarę. Dwie świece, w których po 13 sztuk złota jest wtkniętych, srebrny i złoty chleb i naczynie niesione będą przez 5 urzędników. Cesarz i Cesarzowa zniyda razem z tronu i poydą za ofiarami. Cesarzowa przody z swoim orszakiem, potem Cesarz; Xiężniczki trzymają płaszcz Cesarzowej, a Xiążęta Cesarzki. Cesarzowa klęknie po lewey stronie Cesarza u podnożka ołtarza na poduszcze. Niosący ofiary staną po prawey. Cesarstwo Jchmość za trzymają na głowach korony, odbiorą ofiary i oddadzą je papieżowi i powroczą w tym są

mym porządku na wielki tron. 44) Podczas podniesienia zdeymie W. elektor Cesarzowi, a dama stanu Cesarzowej korony. 45) Podczas *Agnas Dei* odbierze W. iałmużnik od Papieża pocalowanie pokoju i zanieśe go Cesarstwu Jchmość. 46) Po Mszy S. zanieśe W. iałmużnik powtornie Cesarstwu Jchmość Ewangelią. Prezydent senatu otoczony z prawey strony prezydentem ciała prawodawczego, a z lewey prezydentem trybunatu poda Cesarzowi rotę przysięgi. 47) Cesarz wykona przysięgę siedzący, mając koronę na głowie i rękę położyszwy na Ewangelię. 48) Szef zbroynych heroldow wykrzyknie potem donośnem głosem: *Przechwalebny i przewysoki Cesarz Napoleon, Cesarz Francu, u iest koronowany i na tronie osadzony. Niech żyje Cesarz!* Przytomni powtarzając: *Niech żyje Cesarz!* dodadzą: *Niesh żyje Cesarzowa!* Wystrzał z armat ogłosi koronacyą i osadzenie na tronie. 49) Wczasie tych okrzykow powroczą prezydentowie i W. iałmużnik na swoje miejsca. Sekretarz stanu napisze akt wykonaney przysięgi przez Cesarza, który Xiążęta, WW. urzędnicy, ministrowie &c. podpiszą. Po odbyciu tych formalności przybędzie duchowieństwo z baldachimem do podnożka tronu, i odprowadzi Najjaśnieyszych Cesarstwa Jchmość do wielkich drzwi kościoła, a stamtąd przez wielką galeryą do arcybiskupiego pałacu. Wszystkie osoby poydą dawnym porządkiem. Cesarz nim z tronu zniydzę, weźmie w rękę berło i rękę sprawiedliwości. 52) Jak tylko Cesarstwo Jmć do arcybiskupiego pałacu przybędą, odprowadzony tamże zostanie Papież pod baldachimem. 53) Nikt nie może pierwey wyysź z kościoła, poki orszak Cesarzki i Papieżki nie wyysdzie.

Podp. W. Mistrz obrzędow Segur.

Prefekt Lyonu Bureau de Pusy, witając

tam Papieża, wyraził w przemowie swoiey do niego między innemi: " Przybywasz Oycze Święty, iako nowy Samuel dla przyciśnienia pieczęci Boskiej Religii na władzę tego, który umiał iak nowy Dawid bronić swego kraiu, powiększyć go i przyozdobić, który do arki przynierza połączył Lewitow. których zdania przez bürze były podzielone, &c.,,

Wczoray bardzo wiele ludzi oglądało u jubilera Margueritte, pas, koronę i inne ozdoby Cesarzowej.

D. 24 t. m. darował Cesarz kościołowi Panny Maryi srebrne wyłocane i dyamentami wysadzane kościelne naczynia, roboty złotnika Logne.

Papież przywiozł z sobą bardzo wiele różańcow, krzyżykow, mentalikow, &c. na rozdanie. Dla Cesarza zaś przywiozł przedziwney roboty biorko.

Dnia 3. Grudnia.

Wczorayszy dzień będzie na zawsze w dziejach francuzkich pamiętnym, w którym koronował się Napoleon Cesarz. Uroczystość ta była z naywiększą okazałością i w naylepszym porządku obchodzona. Tuteysze piemo donoszą o tem eo następuje:

" Namaszczenie i koronacya Cesarstwa Jchmość (mowi dziennik Argus) odbyły się wczoray o godzinie 1 po południu z wielką uroczystością w kościele Panny Maryi. Nic nie może wyrownać okazałości orszaku: powozy Jago Świątobliwości i Cesarstwa Jchmość różniły się od innych okazałością i pięknością. Orszak powrócił przy pochodniach w przepisany sposobie. Wszystkie domy i balkony, około których przechodził, były kwiatami i girlandami przyozdobione. Wszędzie Cesarstwo Jchmość byli witani: " Niech żyje Cesarz! Niech żyje Cesarzowa! " i ustawicznie trzymali otworzone okna w powozie dziękując ludowi. W wieczor była przepyszna illuminacya. "

"Huk armat i uderzenie wędzwoy (mowi inny dziennik) zapowiedziały wczoraj rano uroczystość koronacyi. Zaledwo lię dzieiń zrobił, a już wszystkie nlice zapełniono były słumami widzow, którzy biegli w różne strony, któredy miał orszak przechodzić. — O godzinie 9 wyjechał Papież z Tuillery w powozie 8 brudnemi siwkami. Jechał bardzo pomalu i dopiero w godzinę przybył do kościoła Panny Maryi — Cesarz który w godzinę po nim wyjechał, dopiero tam w pół do 12 przybył. Orszak szedł w największym porządku; przed powozem Cesarskim iechało bardzo wiele iazdy. Nie podobna jest opisać świetności obrządku. Wystawić sobie potrzeba 7 do 8000 najpiękniejszey iazdy, przepłataney licznemi oddziałami muzykantow, przeciągającej między dwiema szeregami piechoty, rozciągnioney blisko na pół mile: do tego przydać okazałość i wielość powozow, świeżość liberyi, natłok 4 do 500,000 widzow, a jeszcze niedokładny będzie obraz widoku wczorayszey koronacyynoy parady. — Nad powozami Cesarskim i Papiezkim znaydowały się korony, a 8 dzielnych siwkow przy każdym powozie ozdobione były kosztownemi kitami. — O godzinie 8 z rana były już trybuny w kościele Panny Maryi zapełnione urzędnikami z różnych departamentow przybyłemi. — Trybunat, ciato prawodawcze i senat przybywały ieden po drugim i zajęli środek kościoła. Rada stanu zajęła siedzenia, które równały się stopniom tronu. Ciato dyplomatyczne znaydowało się w trybunach nad siedzeniami, a Elektor arcykancierz Rzeszy i różni cudzoziemsey Xężta w trybunie obok tronu. — Przed Papieżem zeszli się do kościoła kardynałowie, arcybiskupi i biskupi Francuzcy. — Gdy Papież wszedł do kościoła śpiewała muzyka: *Tues Petras*. Nim Cesarz przybył upłynęło pół godziny. Przez ten czas

siedział Oyciec Święty w postawie papiezkiej na swoim krześle, zamysłony głęboko o interessach Nieba i dobru ziemi. Nie można było w tej postawie spojrzeć na niego, ażeby nie bydz uszanowaniem przeiętym. — O godzinie w pół do 1 przybyli Najyiaśnieysi Cesarstwo Jehmość do kościoła i udali się przed ołtarz, gdzie Papież zaśpiewał: *Przyjdź Duchu Święty*. Namaszczenie Cesarstwa Jehmość nastąpiło w sposobie przepisany. W czasie tych obrzędow przygrywała najpiękniejsza muzyka. — Gdy Cesarstwo Jehmość w całej okazałości Cesarskiej utiedli na tronie, udał się tamże Papież w całej swojej świetności. Wrażenia tylu połączonych wielkości, trudno określić. Jak tylko Papież posadził na tronie Cesarstwo Jehmość, rozległy się po kościele tysięczne głosy: "Niech żyje Cesarz! Niech żyje Cesarzowa!", które powtarzane były za każdym czynem tej wielkiej uroczystości. — Woywa skończyła się o godzinie 3 po południu. Gdy kardynał Fesch podał J. C. Mci Ewangelią, wykonał na tronie dobitnym głosem przepisana przysięgę, osobliwie ostatnie wyrazy, przez które przyrzeka "cały sweley powagi użyć na dobro i chwałę Francuzow." Tu znowu nastąpiły okrzyki. Cesarstwo Jehmość zszedłszy z tronu, wyszli w tym samym porządku i obrzędzie z kościoła, tak wchodzili. Papież zabrał ieszcze na modlitwie kwadrans w kościele. Gdy się zabierał do wyyscia, krzyknął cały kościół "Niech żyje Oyciec Święty!", To jednostrajne uczucie uszanowania i wdzięczności bardzo poruszyło J. Świętobliwość, powoacił wesoł i ukontentowany do arcybiskupiego pałacu, gdzie przypuścił do ucałowania nogi francuzkie duchowieństwo, które się na koronacyi znaydowało. — Orszak Cesarstwa Jehmość przechodził o godzinie w pół do piątey przez ulicę S. Dyonizego, a w pół

do 7 powrócił do Tuilleri. Powoz Papieżki i jego orszak następował w 10 minut za Cesarzkim orszakiem. „

Podczas wczorajszej processyi do kościoła Panny Maryi (wyraża Dziennik Publicysty) iechał przed powozem Jego Świątobliwości, iak w podobnych bywa nroczyściościach, xiądz na mule z krzyżem. Papież wszędzie dawał błogostawieństwo.

Monitor opisuje także w ogólności wczorajszą uroczystość i powszechną radość, a szczegóły iey odkłada do powolniejszego czasu.

Naięcie powozu kosztowało wczoraj do 72 fr., a od karyolek płacono po 36 fr.

Pomimo tak wielkiego w Paryżu natłoku ludzi, panuje największy porządek; patroli wszędzie chodzą.

Berło, które Cesarz w czasie swojej koronacyi trzymał, jest srebrne, złotem obwieszone wężem. Na końcu jest kula świata z wizerunkiem Karola W.

Pisma nasze mówią, iż wyraz *niepodobna*, musi na przyszłość być wymazany z francuzkiego słownika. To każdemu przyjdzie na myśl, skoro zważy wszystkie wielkie zdarzenia, które tak nagle ięduie po drugich w Paryżu następowały.

W sobotę przed koronacją było z powodu tej uroczystości kilka ubogich dziewcząt w Paryżu wyposażonych i zamą wydanych.

Podług doniesień z Madrytu, opuścił sprawujący interesła angielskie tę stolicę, przez

co upada nadzieia utrzymania pokoju między Anglią i Hiszpanią.

Z Florencyi d. 19. Listopada.

Gazeta dzisiejsza ogłasza co następuje:

Wiadomości nadchodzące z Liworna o raz bardziej nas pocieszają. W dniach ostatnich liczba umarłych była inż bardzo mała, a liczba chorych nie powiększyła się, większa część chorych odzyskuje zdrowie. Srodki użyte od deputacyi zdrowia i bezustanne staranie lekarzow tak miejscowych iak i tych, których rząd tam zesłał widocznie Niebo błogostawiło, co daie nadzieie, że choroba, która tyle udręczyła miasto Liworno wkrótce zniknie. W kraiach sąsiedzkich nadto powiększano nieszczęście miasta Liworna, rozgłaszano inż nawet, że w Florencyi pokazały się zarodki tej choroby, lecz możemy szczerze zapewnić, że wyiawszy miasto Liworno w całym kraju ani iedna osoba nie chorowała na chorobę, o której mowa. Co do miasta Florencyi, nie pamiętają nawet czasu, w którymby mniej tam było chorych iak w czasach niniejszych.

Dalszy ciąg projektu Konwencyi względem opłaty cła na Renie.

Art. 13. Gdy żegluga na Renie wyciąga wiele doświadczenia i znajomości, żegluga przeto z dwóch portow stanowiskowych powierza się wyłącznie przez wysokie umawiające się strony towarzystwom sterników, które na mocy niniejszey konwencyi w obudwoch portach Moguncyi i Kolonii ustanowione będą i podlegać będą urzędziom i policyi stosownym do żeglugi po tej rzece. (*Reszta potem.*)

Przy raczeniaiącey się prenumeracie na Gazetę Krakowską, uprasza Redaktor teyż Gazety, aby życzący ją sobie na dal trzymać, raczyli się wcześniej zgłaszać. Cena prenumeraty półroczney jest zwyczajna; z pocztą płaci się zł. pol. trzydzieści sześć, bez pocztą zł. pol. dwadzieścia siedm. Każdy może na najbliższy siebie pocztie prenumerować; a gdyby C. K. Pocztniślrze po prowincyach wzbraniiali się przyjąć powyższej kwoty, tedy raczy się prosto udać do C. K. wyższego Pocztniślu Krakowskiego.

GAZETY KRAKOWSKIEJ

WNIEDZIELĘ DNIA 23. GRUDNIA 1804.

Dalszy ciąg o Wehabitach.

Leż nie należy wierzyć temu zbyt czynnemu przesadzeniu wschodniemu. Potęga Abdel-Azisa, obudziła nakoniec zazdrość Porty. ... Ale to wielkie mocarstwo, mające już tylko teraz nazwisko Porty Ottomanskiej, składa się z prowincyów, buntujących się przeciw niemu. Nabył słabe do zniszczenia ich własnymi siłami swemi, stara się je niszczyć, iedne drugimi. Stąd pochodzi, że cierpi i często sprzyja buntownikom najsłabszym, aby się oprzeć mocniejszemu, i tu władza, która jeszcze ma Sultana, wspiera się na osłabieniu teyże samey władzy. W roku 1801, Porta myślała wstrzymać zapędy Wehabitów. Solimán basza Bagdadu, odebrał w tym czasie rozkaz iść przeciw nim. Zebrał wojsko liczne i oddał pod komendę Ali-Kiaia, który po nim został potem baszą. Ali-Kiaia zabrał z sobą Arabów z pokolenia El-Enbeit, nieprzyjaciół Abdel-Azisa, od którego nie chciał przyjąć prawa. Mahamer-Shek-Sheavut, ich wódz, służył mu za przewodnika, poszedł więc z nim uderzyć na Abdel-Azisa w środku iego kraju Ahsa-Derayah; stolica Wehabitów, jest oddzielona od Bagdadu pustynią, której przejść nie można w 12 dniach. Upał zbyt uczynny i niedostatek wody, czynią tę podróż przykrą i niebezpieczną. Nie bez straty znaczny ludźi przebył ją Ali-Kiaia; przybył iednak do kraju Ahsa, z strasznym jeszcze wojskiem. Bądź, że Wehabitowie byli nie spodzianie napadnięci, bądź, że przyzwyczajeni sami wprzód napadać, przestraszeni z kolei, rozsypali się za zbliżeniem się iego,

Abdel-Azis sam był przymuszony ratować się ucieczką i tylko co nie wpadł w ręce nieprzyjaciół swoich, gdy tym czasem potrafił, za pomocą bogactw, przekupić Shek-Mahameta-Sheavut. Ten zrzekając się przynierza z baszą Bagdadu, uczynił się pośrednikiem kłótni, której się stał sam stronikiem. Takimż sposobami Abdel-Azis pozyskał sobie Ali-Kiaia. Ten zawarł pokoy z Wehabitami, których mógł zniszczyć, i powrócił do Bagdadu z wielkimi bogactwami. Zdaie się, że ta wyprawa, która mogła być nieszczęśliwą dla Abdel-Azisa, powinna była go wstrzymać od dalszych na przyszłość wypadnięć do krajów Porty Ottomanskiej. Wszakże ledwo ochłonął ze strachu, tak zaraz wstawił się wzięciem Imam-Hussem.

Oto opis tego miejsca, w stawionego w Europie od czasu tey wyprawy. Imam-Hussem syn Ali, a wnuk Mahameta, chcąc opanować Kaifę, został zabity przy tym mieście, na równinie Kerbella, gdzie go też pochowano. Sektatorowie Ali, wystawili mu grobowiec na tym miejscu, i wybudowali tam miasto pod nazwiskiem iego. To miasto zostało zburzone w roku 851, przez Kaifę Mutawekel; było potem podniesione przez Krolow Perskich, kiedy religia Raddisow została wprowadzoną do ich Krolstwa. Poźniej, Cha-Ismael, założyciel dynastyi Silewicsow, kazał wybudować nad grobowcem Imama-Hussem wielki meczet, który następcy iego, kazali pięknie przyozdobić. Meczet ten, z bogactwami skarbami Persyi, stał się przedmiotem czci i poszuowania Persow. Miasto Imam-Hussem, położone o 6 mil od Hila, za-

wiera w sobie 7 do 8000 mieszkańców. Rządzone jest przez gubernatora, którego basza Bagdadu posyła tam co rok. Żołnierze tego baszy i korpus Persow, składają garnizonu tamieczny, dla strzeżenia skarbow meczetu. Te stráže, jako też mieszkańcy w Imam-Huslem, mają wielkie poszanowanie dla proroka Ali. Corocznie obchodzą święto i pielgrzymują do grobowca jego, o 5 mil będącego od miasta Imam-Huslem. Abdel Azis oczekiwał na przyście dnia tego święta. Dnia 20 Kwietnia 1802, uskutečnił swoy zamysł. Dzień ten będąc dniem pielgrzymki, miasto było prawie puste; 6000 wielbłądów z 12,000 Wehabitow pokazało się nie spodziewanie i łatwo przewyciężyło odpor słabych mieszkańców. Roziątrzeni tym odporem, wszystkich ludzi, których znaleźli w Imam-Huslem wyrzegli bez miłosierdzia; kobiety nawet brzemiennym, wydobywali w wnętrzości płod i szarpali na kawałki, aby nikt z pći męskiej nie został przy życiu. Więcej 3000 ludzi, padło ofiarą w tym dniu. Rabunek był straszny. Grób Imama okryty był kobiercem tkany m perłami; z tych niektóre były rzadkiey wielkości. Ten skarb i wszystkie te, które były przystane od królów perskich, stały się łupem Wehabitow; zburzyli meczet, zwalili wieże, obdarli kopułę pokrytą mierzlą pozłacaną, którą mieli za złotą. Dwieście wielbłądów obładowanych temi łupami, postali do Derayah; a Abdel-Azis dokończył bez straty żadnego człowieka, tę wyprawę, z której zysk był niez-

mierny. Wiadomość rzubunku miasta Imam-Huslem, sprawiła w Bagdadzie wielki przestrah, który się rozszedł wkrótce aż do dworu Króla perskiego. Fet-Ali Sha wyrzucił najprzod Solimanowi Baszy, niedbalstwo jego Kiaj, w wyprawie przeciw Derayah. Zagroził mu, że sam posle woysko przeciw Wehabitom, jeżeli nie przedsięwzięnie prędko środków na ich wyćpienie. Soliman Basza przyrzekł to uskutecznić: woyska liczne zebrał w Baszostwie swoim. Rozkazy wysłał od Porty, powiększyły jego przygotowania; lecz dorąd zostały bez skutku. Bogactwa wielkie były złożone w meczecie Mahada-Iman-Ali, oycy Imam-Huslem. Te bogactwa zostały zabrane i złożone w grobie Machad-Iman-Mhuffa, o milę od Bagdadu, dla schronienia ich przed łupiectwem Wehabitow. Wszakże potęga Abdel-Azisa powiększała się co dzień. Skarby, które zabrał z Imam-Huslem, pomnożyły stawę bogactw jego. Okrucieństwa które tam popełnił, odięły chęć nawet bronięcia się. Obawiano się wzbudzić srogość przez odpor niepożyteczny. Zdawało się, że wszystko powinno mu ustępować, i cały wschód drżał ze strachu. Natem czas Abdel-Azis myślał opanować Makkę. To miasto, które Turcy nazywają miastem świętym, ku któremu się nachylają kiedy się modlą, jest miejscem nayszanowniejszym w państwie Otomańskim i nayszybczym w tytułach Sultana. Jest zasada potęgi jego i państwa, bez której nie może się utrzymać.

(Reszta potem.)

D O N I E S I E N I A.

Opisanie zbiegłego stąd po wykonaney kradzieży lokaia, Antoniego Kosińskiego. — Tenże jest wysokiego wzrostu, czarnawey twarzy, takichże krótkich kędzierzawych włosów, małych wklęstych oczow, ma na prawym policzku brodawkę, nosi szary sordut, kamizelkę pikową w paski, niebieskie spodnie w paski i okrągły kapelus, mówi cienko i poniekąd chrapowato, chodzi szypko lecz pochylto.

Zabrał bankocetle wszystkich gatunkow wyjąwszy 1000, i oprócz tego

1. Rewers na 15,000 reichstalarow pr. monety.
2. Takiz na 100 dukatow w złocie.
3. Takiz na 50 ryńskich w bankocetlach.
4. Dwie pary bótow nowych.

Jeszcze podobno wziął z sobą kurtkę rossyjską barankami podszytą, granatowy frak, płocienny kaftanik niebieski i płaszcz szary.

Przystawcy zapewnia się 500 ryńskich w nadgrode.

Wyszukać, a o tym do tutejszego C. K. policyi kommissoryatu doniesienie uczynić należy. W Krakowie dnia 17 Grudnia 1804.

Aloizy de Persa, dyrygujący kommissarz.

Od strony C. K. Kameratney Prefektury Biało - Promnickiej wiadomo się czytni, iż do kupienia 2000 korcy Jęczmienia dla Krolewskiego browaru Krakowskiego potrzebnego dzień 25 miesiąca Stycznia 1805 roku naznaczony jest, a ponieważ także mniejsze kwantum od 100 i 200 korcy przyjęte będzie, tedy wszyscy Liweranci na dzień do Licytacyi wyznaczony o godzinie 9 zrana w kancelaryi Prześwieotnego Urzędu Cyrkularnego Krakowskiego znajdować się zechcą. Każda licytująca strona z Vadum 10 od 100 wartość na się biorącego kwantum i probkę sprzedać chcącego Jęczmienia się zaopatrzeć potrzebuie.

Na Promniku dnia 11 Grudnia 1804.

Jozef Widmann, prefekt.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniej wiadomo czynią: że grunt Artynszczyzna zwany, Pana Antoniego Lempickiego własny, w Cyrkule Radomskim wsi Dziurzkow leżący, do Summy 13,400 zło. pol. oszacowany, na żądanie Zyda Zelika Mendlowicza, w celu zaspokoienia summy 1140 zło. pol. i 60 zł. pol. przez Licytacyą dnia 5 Lutego 1805 roku o godzinie 10 zrana w Sądach tuwajszych odbywać się mającą sprzedany będzie pod warunkami następującymi:

1. Ze każdy kupna sobie życzący, przed zaczęciem Licytacyi dziesiątą część summy szacunkowej, jako wadium złożyć będzie obowiązany.

2. Ze nabywca szacunek z Licytacyi wypadły w dniach 14 do depozytu sądowego złożyć powinien, bo inaczej nowa Licytacya z jego szkodą i jego kosztem rozpisana będzie.

Edyktem oraz niniejszym wszyscy wierzyciele hypotekę mający upominają się: ażeby nie oczekując osobnego wezwania z prawem swoim przy Licytacyi zgłosili się.

Wolno wreszcie każdemu jest akt detaxacyi i inwentarz gruntu artynszczyzna zwanego w sądowej Registraturze przezyryć sobie. W Krakowie dnia 24 Października 1804.

Jozef de Nikorowicz.

Jozef de Cronenfels, S. P. R. K.

W. Roskoschny.

Z Rady C. K. Sądow szlache: Krakow. Gall. Zachodniej.
Beck.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniej oznajmują tym Edyktem Panu Michałowi Chronowskiemu: że zastępca masy pupillarney s. p. Jana Chrzaszczewskiego ustanowiony adwokat Bronicki usądow tych — o summy 537 i 980 zł. pol. z prowizyą i kosztem prawnym — załobę na niego podał, i o pomoc Sądu, ile sprawiedliwość wymaga prosił.

Gdy zaś sądy te, nie mając wiadomości gdzie Pan Chronowski zostaje, lub czy wcale w Ces. Krol. państwach dziedzicznych znajduje się, onemuż Panu Michałowi Chronowskiemu adwokatą tutejszych Miłkowskiego, z jego szkodą i jego kosztem zastępcą postanowili, z którym proces ten stosownie do ustawy sądowej na C. K. państwa dziedziczne przepisanej rozpocznie się i ukończony będzie; on przeto Edyktem niniejszym tym końcem upomina się: ażeby w czasie przyzwoitym dnia 13 Lutego 1805 roku o godzinie 10 zrana sam stanął, albo jeżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu w czasie przestał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tutejszym wymienił, i podług przepisu tych szkodkow prawa używał, które do obrony swej sprawy za najsukuteczniejsze osądzi; inaczej bowiem wszelką niedogodność z zanieubania wynilnąć mogącą samby sobie, podług opiewu C. K. praw, przypisać musiał.

Jozef de Nikorowicz.

Jozef de Cronenfels S. P. R. Kawaler.

W. Lichoeki.

Z Rady C. K. sądow szlacheckich Krak. Galicyi Zachodniej.

W Krakowie dnia 12 Listopada 1804.

Staupenski.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniej oznajmują tym Edyktem P. Karolowi Głęboczekiemu: że Pan Seweryn baron de Wilson Waldgon u sądu w tych — o zapłacenie summy 140 czer. zł. w złacie z prowizyą — załobę na niego podał, i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga, prosił.

Gdy zaś sądy te nie mając wiadomości gdzie on zostaje, lub czy wcale w C. K. państwach dziedzicznych znajduje się, onemuż P. Karolowi Głęboczekiemu adwokatą tutej-

skiego P. Spwteckiego, z tego szkoda i tego kosztem zastępcą postanowily, z którym proces ten slosownie do ustawy sądowej na C. K. państwa dziedziczne przepisaney rozpocznie się i ukończony będzie; on przeto Edyktem niniejszym tym koncem upomina się: ażeby w czasie przyzwoitym, to jest w przeciągu 90 dni sam stanął, albo jeżeli jakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześniej przestał, albo nakoniec ignego sobie patrona obrał, tego sądom tutejszym wymienił, i podług przepisu tych środków prawa używał, które do swey obrony za najsukuteczniejsze osądzi; inaczey bowiem wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą samby sobie, podług opiewu C. K. praw, przypisać był winien.

Jozef de Nikorowicz.

Jozef Eques de Cronensfels.
Lichoeki.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Galicyi Zachodniey.
W Krakowie dnia 6 Listopada 1804.

Staupenski.

Dnia 6 Lutego roku 1805 w C. K. Kancelaryi Prefektury Kameralney Jaworskiej o godzinie 9 z rana, Spłuczki ołowiane przy wsi Jaworznik i Bukownie, i Huta ołowiana pod miałem Sławkowem razem z częścią pomieszkania w teyże, na trzy po sobie następujące lata począwszy od 1 Maja r. 1805 aż do ostatniego Kwietnia roku 1808, przez publiczną Licytacyą nazwiewicz dajacemu zaarendowane będą. Pretium fisci jest rocznie ryń. 300.

Nawiewicz dajacemu do tego znajdujące się węgle, kruszec do topienia, kruszec garczarski i fasy w cenie bardzo mierney puszczone będą. Ochotę mający arendować na zwyż wyrażonym dniu i miejscu z 10 p. ces. wadium znajduwać się zapraszają, gdzie punkta dalsze arendowne codziennie widzieć można,

Z C. K. Prefektury Kameralney Jaworskiej d. 16 Xbris 1804.

Per Magistratum Cæs. Reg. Metropolis Cracoviæ Notum redditur Reverendissimum Casimirium Bodurkiewicz Canonicum Cathedralium Crac: ab intestato fatiscuisse cum porro plures hæredes ejus recensentur quin de nomine & Cognomine locoque domicilii præter sese jam ad hæreditatem defuncti insinuantem Franciscam Wronskam hujari Magistratui Noti sint, ideo ipsi hæredes defuncti hisce citantur, quatenus intra Annos tres & 18 septimanas a dato Iuni Decreti nempe a die 17ma Xbris 1802 computando se in præsentem Magistratu insinuent, & jussum hæreditarium ab intestato rite edoceant, secus substantia quæstionis Franciscæ Wronskæ ad illam hæreditatem jam se insinuanti addicetur extradeturque.

Gollmayer.
Kannamiller.
Łodziński

Ex Consilio Magit. Cæs. Reg. Ur. Met. Cracoviæ die 2 9bris 1804.
Plinta.

Ponieważ w mieście Jarosławiu zawakowało miejsce 2go asseссора z pensyją roczną 250 zł. ryń. którego konkurs osadzenia na dniu 31 Decembra kończyć się będzie, zacyim życzący sobie tego miejsca ma się z prozbą swoją przed upłynieniem terminu do C. K. cyrkularnego urzędu Przemysłkiego udać.

Ze strony C. K. Galicyjskiego Gubernium wiadomo się czyni, aby życzący sobie z pensyją roczną 800 złotych ryńskich zawakowanego miejsca adiunkta 2giego budowania drug. próby swe naydaley do ostatniego Decembra do wysokiego Gubernium podać mają zaopatrzwszy jednak próby swe zaświadczeniami umiętności oraz i Moralności. W Lwowie d. 23 9bra 1804.

Dnia 4 Januarii p. r. będzie się odprawiać Licytacya różnych rekvizytow Kościelnych Duchowieństwu tylko służących w Krakowie w Bur'ie Jeruzalem, gdzie życzących sobie kupna takich rekvizytow na wspomniony dzień zaprasza się.

W Krakowie dnia 27 Novembra 1804.
Friedenthal.